

**МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
(МІНДОВКІЛЛЯ)**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, тел.: (044) 206-31-00, (044) 206-31-15,
факс: (044) 206-31-07, E-mail: info@mepr.gov.ua, ідентифікаційний код 43672853

13.03.2023

(дата офіційного опублікування в
Єдиному реєстрі з оцінки
впливу на довкілля
(автоматично генерується програмними
засобами ведення Єдиного реєстру з
оцінки впливу на довкілля)

**Дочірнє підприємство
«Коростенський лісгосп АПК»
ЖОКАП «ЖИТОМИРОБЛАГРОЛІС»
Житомирської обласної ради,
код за ЄДРПОУ 30913009,
вул. Шевченка, 61, м. Коростень,
Житомирська область, 11501
(заявник та його адреса)**

13.03.2023

(дата видачі)

21/01-202210610046/1

(номер висновку)

202210610046

(реєстраційний номер справи про оцінку
впливу на довкілля планованої
діяльності)

21/01-202210610046/2 від 13.03.2023

(номер і дата звіту про громадське
обговорення)

ВИСНОВОК

з оцінки впливу на довкілля

планованої діяльності «Спеціальне використання лісових ресурсів
у порядку проведення рубок головного користування.
Рубки головного користування – площа 186,1 га щорічно,
Коростенський район, Житомирська область»

За результатами оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, здійсненої відповідно до статей 3, 6 – 7, 9 і 14* Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», а саме: планованої діяльності з спеціального використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування. Рубки головного користування – площа 186,1 га щорічно, Коростенський район, Житомирська область, встановлено, що:

процедура оцінки впливу на довкілля (далі – ОВД) розпочата 11.10.2022 шляхом оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля (реєстраційний номер справи в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (далі – Реєстр) – 202210610046), а 02.02.2023 до Реєстру внесено звіт з оцінки впливу на довкілля (далі – Звіт з ОВД), інші документи та розміщено оголошення про початок громадського обговорення Звіту з ОВД;

повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, було опубліковано в газетах «Про вплив на довкілля» від 06.10.2022 № 33 та «Green Post» від 06.10.2022 № 101, а також розміщено на дошках оголошень, підтвердженням чого є фотофіксація;

з дня офіційного оприлюднення зазначеного повідомлення про плановану діяльність, зауваження і пропозиції від громадськості щодо планованої діяльності до міністерства не надходили;

оголошення про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля було опубліковано в газетах «Про вплив на довкілля» від 27.01.2023 № 05 та «Green Post» від 27.01.2023 № 115, а також розміщено на дошках оголошень, підтвердженням чого є фотофіксація;

відповідно до Закону України від 18.06.2020 № 733-IX «Про внесення зміни до статті 17 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» щодо запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» тимчасово, на період дії та в межах території карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), до повного його скасування та протягом 30 днів з дня скасування карантину, громадське обговорення планованої діяльності проводиться в формі надання письмових зауважень і пропозицій (у тому числі в електронному вигляді), в цей період громадські слухання, передбачені статтею 7 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», не проводяться;

врахування пропозицій та зауважень, що надходили з дня офіційного оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до Звіту з ОВД, а також протягом громадського обговорення планованої діяльності після подання Звіту з ОВД, відображено в звіті про громадське обговорення, що є невід'ємною частиною даного висновку.

Основні характеристики та місце провадження планованої діяльності

ДП «Коростенський лісгосп АПК» ЖОКАП «ЖИТОМИРОБЛАГРОЛІС» планує здійснювати спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування.

ДП «Коростенський лісгосп АПК» розташоване в східній частині Житомирської області на території Коростенського адміністративного району. Загальна площа підприємства складає 24 204,4 га. Територіальне розміщення розташування території підприємства та поділу лісів за категоріями показано на

рис. 1.1 – 1.2 Звіту з ОВД. Існуючий поділ лісів на категорії представлено у таблиці 1.3 Звіту з ОВД.

Відповідно до даних Звіту з ОВД, щорічний обсяг рубок головного користування запроектовано 34,28 тис. м³ на площі 186,1 га, в тому числі експлуатаційні ліси – 28,03 тис. м³ на площі 147,9 га, рекреаційно-оздоровчі ліси – 1,65 тис. м³ на площі 9,8 га, захисні ліси – 4,60 тис. м³ на площі 28,4 га. Проведення рубок запроектовано в Коростенському, Горшиківському, Ушомирському, Меленівському лісництвах.

Нинішнє базове лісовпорядкування 2013 року проведено за I розрядом Українською лісовпорядною експедицією Українського лісовпорядного проектного виробничого об'єднання ВО «Укрдержліспроект» Державного агентства лісових ресурсів України. Основні показники проведеного лісовпорядкування зазначено у таблиці 1.4 Звіту з ОВД. Фонд рубок головного користування запроектовано до 2024 року (копію надано у додатку М до Звіту з ОВД). Щорічні обсяги рубок головного користування у розрізі категорій лісів представлено в таблиці 1.5 Звіту з ОВД.

Технологія виробничої діяльності включає наступні технологічні операції:
звалювання дерев проводиться бензопилами марок Husqvarna 359, Husqvarna 445, Stihl 230, Stihl 260 та Stihl 261;

очищення дерев від сучків виконується бензопилами марок Husqvarna 359, Husqvarna 445, Stihl 230, Stihl 260 та Stihl 261 від підземка до верхівки дерева;

трелювання лісу здійснюється колісними тракторами на трелювальних волоках хлистами чи напівхлистами в залежності від об'єму хлиста;

розкряжування деревини виконується бензопилами марок Husqvarna 359, Husqvarna 445, Stihl 230, Stihl 260 та Stihl 261;

очищення місць рубок проводиться одночасно з лісосічними роботами, але не пізніше ніж через 30 днів після звалювання дерев. Спосіб утилізації порубкових решток залежить від призначення лісосіки:

- у лісосіках, що призначені для штучного лісовідновлення відбувається збирання порубкових решток у купи та валя для перегнивання;

- на ерозійно небезпечних ділянках очищення проводиться рівномірним розкиданням подрібнених порубкових решток по лісосіці;

- укладання порубкових решток у місцях проїзду агрегатних лісових машин;

- збирання порубкових решток у купи з подальшим їх спалюванням;

навантаження деревини проводиться автокраном на автомобільному шасі на базі трактору;

вивезення деревини здійснюється наявним на балансі підприємства автомобільним транспортом.

Опис і оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності

Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування здійснює вплив на певні компоненти довкілля, оцінка та значимість яких відображена у таблиці 5.1 Звіту з ОВД. Впливу можуть

зазнати повітряне середовище, земельні ресурси, флора, фауна, біорізноманіття, соціальне середовище.

Незапланований негативний вплив на навколишнє середовище можливий лише при аварійних ситуаціях та внаслідок природних стихійних лих. До основних ризиків ведення планованої діяльності, які несуть потенційну небезпеку виникнення надзвичайних ситуацій відносяться лісові пожежі, аварійне забруднення атмосферного повітря, аварійне забруднення земель. Вплив експлуатаційних чинників на виникнення аварійних ситуацій має випадковий характер, локальний по розміщенню об'єктів, короточасний і попереджається, насамперед, суворим регламентом технологічного процесу в рамках проектного режиму, організацією надійного контролю за технічним станом устаткування.

При штатних умовах експлуатації об'єкта господарської діяльності аварійні ситуації не передбачаються. З метою недопущення виникнення аварійних ситуацій Звітом з ОВД передбачено ряд організаційно-технічних заходів, спрямованих на локалізацію та ліквідацію ситуації, а також недопущення забруднення навколишнього природного середовища, впровадження заходів щодо дотримання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

Санітарно-захисна зона для об'єкту визначається відповідно до Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.1996 № 173, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 24.07.1996 за № 379/1404.

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ, враховуючи дані, наведені в звіті з оцінки впливу на довкілля, а саме те, що:

– **планована діяльність.** Метою планованої діяльності є «Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування. Рубки головного користування – площа 186,1 га щорічно, Коростенський район, Житомирська область»;

– **вплив на ґрунти та геологічне середовище під час провадження планованої діяльності.** Українським Центром Екології Ґрунтів (УЦЕГ) виконано комплекс польових та аналітичних робіт з оцінки впливу лісгосподарської діяльності вказаного підприємства на ґрунтовий покрив (копію науково-дослідної роботи наведено в додатку Е до Звіту з ОВД). З цією метою було закладено 12 ґрунтових розрізів (шурфів), проведений опис ґрунтових профілів та їх фотофіксація, за генетичними горизонтами відібрані зразки ґрунту для подальшого лабораторного дослідження. Обстеження ґрунтів проведено на репрезентативних ділянках, обраних з урахуванням рельєфу, наявних типів ґрунтових порід та лісових умов, результати досліджень можливо застосовувати для характеристики ґрунтів в цілому по лісовому господарству.

Відповідно до Звіту з науково-дослідної роботи, ґрунтовий покрив території планованої діяльності представлений головним чином дерново-підзолистими ґрунтами з різним ступенем прояву підзолистого і дернового процесу. Ґрунти сформовані на материнських породах легкого гранулометричного складу, мають низьку природну родючість, їх властива висока водопроникність і вологоємність, слабка гумусованість і висока кислотність. Болота займають площу 873,9 га, від загальної площі лісового господарства, але вони не підпадають під площі планованої діяльності. На обстеженій території не виявлено проявів розвитку водної чи вітрової ерозії.

Відповідно до Звіту з ОВД, на території планованої діяльності або у зоні її впливу не проявляються небезпечні геологічні процеси та явища – зсуви, обвали, селі, інші екзогенні або ендегенні процеси, глибина та масштаби яких можуть зачепити розташовані під ґрунтовим покривом гірські породи, ґрунтові та інші підземні води;

– **вплив на атмосферне повітря під час провадження планованої діяльності.** Відповідно до Звіту з ОВД, потенційними джерелами впливу на атмосферне повітря при провадженні планованої діяльності є різання деревини бензопилами, переміщення деревини автотранспортом. Розрахунок викидів здійснювався для типової ділянки роботи технологічного обладнання у кожному лісництві.

Сумарна кількість викидів забруднюючих речовин, які викидатимуться у атмосферне повітря в процесі планованої діяльності та їх характеристики наведені в таблиці 1.25 Звіту з ОВД. Результати визначення доцільності розрахунку розсіювання наведені в таблиці 4.1 Звіту з ОВД.

При розрахунку приземних концентрацій забруднюючих речовин в атмосфері визначалися максимальні концентрації в заданих точках на межі нормативної санітарно-захисної зони 100 м. Розрахунок викидів забруднюючих речовин виконаний для джерел з урахуванням і без урахування фонових концентрацій. За результатами розрахунку розсіювання, рівень забруднення повітряного басейну не перевищує нормативні значення і складає: оксид вуглецю – 0,197554 (з фоном 0,297554) долей ГДК; вуглеводні граничні С12 – С19 (розчинник РПК-265 П та інші) – 0,223123 (з фоном – 0,723123) долей ГДК; сажа – 0,010775 (з фоном 0,510775) долей ГДК; оксиди азоту (оксид та діоксид азоту) в перерахунку на діоксид азоту – 0,575545 (з фоном 0,625545) долей ГДК; речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом – 0,293510 (з фоном 0,418510) долей ГДК. Результати розрахунків приземних концентрацій забруднюючих речовин подані в табличних матеріалах та графічно відображені в додатку Н до Звіту з ОВД;

– **вплив на водне середовище під час провадження планованої діяльності.** УЦЕГ виконано повний комплекс польових та лабораторно-аналітичних робіт з оцінки впливу на довкілля лісгосподарської діяльності, у частині впливу на гідрологічні об'єкти. Оцінка впливу лісгосподарської діяльності на гідрологічний режим території виконувалась у Коростенському лісництві: квартал 23 (виділ 14 – 2,3 га); Ушомирському лісництві: квартал 26

(виділ 2 – 4,0 га), квартал 26 (виділ 17 – 1,4 га). Вибрані ділянки є репрезентативними для всієї території планованої діяльності, результати досліджень можливо застосовувати для характеристики водних ресурсів в цілому по лісовому господарству (копію науково-дослідної роботи наведено в додатку Ж до Звіту з ОВД).

Характеристика рік та водоймищ, що розташовані на території лісового господарства наведена в таблиці 1.26 Звіту з ОВД. Рівень ґрунтових вод коливається від 0,5 до 2,0 м. За фізичними і фізико-хімічними показниками якість води всіх гідрологічних об'єктів в межах планованої діяльності відповідає нормативним значенням. Розраховані гідрологічні параметри стоку для річок показали, що при здійсненні планованої діяльності очікується нормативний річковий стік.

За результатами проведених досліджень, встановлено, що при дотриманні вимог природоохоронного законодавства, вплив планованої діяльності на водні об'єкти характеризується як незначний.

Згідно з листом УкрГМЦ ДСНС від 13.09.2021 № 01-18/1211, річки Житомирської області відносяться до рівнинних, де можливі весняні повені і локальні дощові паводки, що повторюються 1 – 2 рази на рік. Територія не є селенебезпечною, тобто під час паводків селеві потоки не формуються.

Водопостачання працівників здійснюватиметься привозною водою питної якості, що буде підвозитися господарським транспортом від джерела централізованого водопостачання.

Територія планованої діяльності не каналізована, мережі централізованого водовідведення відсутні. Санітарне обслуговування персоналу буде здійснюватися в адміністративних корпусах контори. На території адмінприміщення знаходиться один водонепроникний вигріб, який обслуговує місцевий водоканал. На території інших підрозділів підприємство використовує біотуалети;

– вплив на рослинний і тваринний світ, території та об'єкти природно-заповідного фонду під час провадження планованої діяльності. Відповідно до Звіту з ОВД, обстеження території планованої діяльності здійснювались впродовж вегетаційного періоду 2019 – 2022 років під час маршрутних досліджень із складанням геоботанічних описів (копія звіту з науково-дослідної роботи «Польові дослідження стану видів флори та фауни, рослинних угруповань, природних оселищ та середовищ існування тварин» на території планованої діяльності Дочірнього підприємства «Коростенський лісгосп АПК» надано у додатку Р до Звіту з ОВД).

За результатами аналізу відповідності показників ідентифікованих ділянок до критеріїв пралісів, квазіпралісів та природних лісів згідно матеріалів лісовпорядкування у ДП «Коростенський лісгосп АПК» природних лісів, пралісів та квазіпралісів не виявлено. У межах ДП «Коростенський лісгосп АПК» виявлено 4 ділянки деревостанів площею 37,2 га у віці старше 120 років.

У межах територій природно-заповідного фонду рубки головного користування не проводяться.

В районі розташування ДП «Коростенський лісгосп АПК» є три об'єкти Смарагдової мережі – UA 0000172 Древланський природний заповідник (знаходиться на відстані від території підприємства), UA 0000173 Словечанський кряж (включає територію Коростенського лісництва), UA 0000348 Долина річки Ірша (межує з територією Меленівського лісництва).

Угруповання Смарагдової мережі UA 0000172 Древланський природний заповідник, UA 0000173 Словечанський кряж, UA 0000348 Долина річки Ірша включають 23 природних угруповань.

Під час дослідження рослинного покриву ДП «Коростенський лісгосп АПК» виявлено 7 природних оселищ (біотопи) Бернської Конвенції (Додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції). Природні оселища (біотопи) Бернської Конвенції (Додаток I Резолюції 4 Бернської Конвенції) займають незначні площі, розташовані переважно в межах водних об'єктів, заболочених територіях, лучних ділянках, де рубки не проводяться.

Територія підприємства ДП «Коростенський лісгосп АПК» є елементами регіональної екологічної мережі Житомирської області. Територія підприємства включена до Ключової території (ядра) національного рівня: Чорнобильське (Народицьке субядро), Сполучної території (екокоридори) національного рівня (Уборсько-Народицький), Ключових територій (ядра) регіонального рівня (Радогощанське, Ушомирське), Сполучних територій (екокоридори) регіонального рівня (Радогощансько-Ушомирське, Білківсько-Барашівська, Кропивнянсько-Іршанська). Рубки плануються із виключенням ділянок із раритетними видами і угрупованнями для їх збереження і моніторингу.

У результаті досліджень було описано одне лісове угруповання Зеленої книги, що займає незначні площі: Угруповання звичайнососнових лісів із домінуванням у травостой плавуну колючого *Pineta sylvestris* з домінуванням *Lycopodium annotinum*. Угруповання займають незначні площі, розташовані у середньовікових соснових лісах з плауном річним, де створено охоронну зону радіусом 50 м і рубки не проводяться.

До Червоної книги України внесено 19 видів рослин (*Lycopodium annotinum* L., 130 *Lycopodiella inundata* (L.) Holub, *Neottia nidus-avis* (L.) Rich., *Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P.F.Hunt et Summerhayes, *Dactylorhiza maculata* (L.) Soó, *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soó, *Dactylorhiza fuchsii* (Druce) Soó, *Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch, *Cephalanthera rubra* (L.) Rich, *Listera ovata* (L.) Rich., *Iris sibirica* L., *Platanthera bifolia* (L.) Rich, *Epipactis helleborine* (L.) Crantz, *Drosera intermedia* Hayne, *Gladiolus imbricatus* L., *Lilium martagon* L., *Carex umbrosa* Host., *Juncus bulbosus* L., *Pulsatilla patens* (L.) Mill).

10 видів підлягають охороні згідно з Додатком Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, які перебувають під загрозою зникнення (*Neottia nidus-avis* (L.) Rich., *Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P.F.Hunt et Summerhayes, *Dactylorhiza maculata* (L.) Soó, *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soó, *Dactylorhiza fuchsii* (Druce) Soó, *Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch, *Cephalanthera rubra* (L.) Rich, *Listera ovata* (L.) Rich., *Platanthera bifolia* (L.) Rich, *Epipactis helleborine* (L.) Crantz).

2 види підлягають захисту відповідно до Бернської конвенції: Сон розкритий (*Pulsatilla patens* (L.) Mill., Рододендрон жовтий (*Rhododendron luteum*).

1 вид є регіонально-рідкісним видом для флори Житомирської області (*Rhododendron luteum*).

Ділянки із виявленими місцезростаннями раритетних видів, що знаходяться за межами природно-заповідних об'єктів рекомендовано не включати у фонд головного користування, створивши охоронну зону в радіусі 50 м навколо місцезростання виду.

Під час польових досліджень в межах підприємства виявлено раритетні види фауни: Ведмедиця-господиня *Calimorpha dominula*, Вусач великий дубовий *Cerambyx cerdo*, Мідянка *Coronella austriaca* Laurenti, Вільшанка *Erithacus rubecula* (L.), Горобець польовий *Passer montanus*, Дрізд співочий *Turdus philomelos* C.L.Brehm, Дрізд чорний *Turdus merula* L., Дятел звичайний *Dendrocopos major* (L.), Дятел малий *Dendrocopos minor* (L.), Дятел середній *Dendrocopos medius* (L.), Жайворонок лісовий *Lullula arborea*, Жайворонок польовий *Alauda arvensis*, Жовна зелена *Picus viridis*, Зозуля звичайна *Cuculus canorus*, Зяблик *Fringilla coelebs*, Ластівка сільська *Hirundo rustica* L., Лелека білий *Ciconia ciconia* (L.), Лелека чорний *Ciconia nigra* (L.), Одуд *Upupa epops* L., Підорлик малий *Aquila pomarina* C.L.Brehm, Повзик *Sitta europaea* L., Соловейко східний *Luscinia luscinia* (L.), Орлан-білохвіст *Haliaeetus albicilla*, Голуб-синяк *Columba oenas*, Бобер європейський *Castor fiber*, Вивірка звичайна *Sciurus vulgaris*, Видра річкова *Lutra lutra* L., Заць сирій *Lepus europaeus*, Козуля європейська *Capreolus capreolus*, Рись *Lynx lynx*, Норка європейська *Mustela lutreola*, Кажан пізній *Eptesicus serotinus*, Нетопир Натузійца *Pipistrellus nathusii*. У межах планової діяльності місць гніздування та масового розмноження раритетних видів фауни не виявлено. Планова діяльність на ділянках, де виявлені раритетні види та угруповання буде проводитися із урахуванням заходів охорони раритетних видів та угруповань. Для всіх видів, внесених в Червону книгу України виділено охоронну зону для зменшення впливу на їхнє місцезнаходження;

– **вплив на клімат і мікроклімат під час провадження планованої діяльності.** Згідно зі Звітом з ОВД, змін мікроклімату в результаті планованої діяльності не очікується. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні. Під час провадження планованої діяльності викиди парникових газів на одному лісництві становитимуть: CO₂ – 6882,30 т/рік, CH₄ – 0,335 т/рік, N₂O – 0,268 т/рік;

– **вплив на соціальне та техногенне середовища під час провадження планованої діяльності.** Відповідно до Звіту з ОВД, розраховані коефіцієнти небезпеки для забруднюючих речовин, що утворюються при діяльності лісового господарства представлені в таблиці 4.2 Звіту з ОВД. Ризик виникнення шкідливих ефектів вкрай малий, імовірність розвитку шкідливих

ефектів зростає пропорційно збільшенню HQ по впливу на органи дихання. Розрахунок канцерогенного ризику не поводився. Розрахований соціальний ризик характеризується як умовно прийнятний.

Згідно з листом Коростенської районної військової адміністрації Житомирської області від 27.10.2022 № 02-13/272 (копію наведено у додатку Л до Звіту з ОВД) в межах території планованої діяльності існуючих та потенційних об'єктів архітектурної, археологічної, культурної спадщини не встановлено;

– вплив шуму та вібрації на довкілля під час провадження планованої діяльності. Відповідно до Звіту з ОВД, основними джерелами шуму при проведенні робіт по вирубці лісу будуть робота техніки та автотранспорту. Розрахунок шумового впливу проводився за умови одночасної роботи всіх одиниць техніки (бензопил, тракторів та вантажних автомобілів) на межі санітарно-захисної зони одного лісництва (100 м), для інших буде аналогічним. Розрахований максимально можливий рівень шуму на межі санітарно-захисної зони становить 45,21 дБА. Фактичний рівень шуму на межі санітарно-захисної зони буде нижчим ніж розрахований рівень. Для зниження виробничих шумів і вібрації при роботі повинно використовуватись тільки технічно справне обладнання та за потреби індивідуальні засоби захисту;

– поводження з відходами під час провадження планованої діяльності. Згідно з даними Звіту з ОВД, у ході планованої діяльності з проведення рубок головного користування утворюються такі промислові відходи: відходи експлуатації та обслуговування транспортного обладнання; одяг захисний зіпсований, відпрацьований чи забруднений; взуття зношене чи зіпсоване (відпрацьоване спецвзуття); тверді побутові відходи. Відходи експлуатації та обслуговування транспортного обладнання Звітом з ОВД не оцінювалися, оскільки ремонт і обслуговуванням транспортного обладнання буде проводитися ремонтними службами підрядника на його основному промайданчику. Перелік, властивості та обсяги утворення відходів від провадження планованої діяльності представлено в таблиці 1.12 Звіту з ОВД.

Тверді побутові відходи будуть складуватись в спеціально обладнані сміттєзбірники (урни та контейнери) для роздільного збору та накопичення сміття та вивозитись на вторинну переробку на спеціалізовані підприємства або на утилізацію на сміттєзвалище ТПВ. Для розміщення та зберігання промислових відходів передбачено влаштування майданчику, на якому будуть розміщуватись контейнери і тара для накопичення та зберігання виробничих відходів відповідно до їх класу небезпеки та агрегатного стану. Всі виробничі відходи зберігатимуться на території підприємства і відправлятимуться в місця утилізації та захоронення згідно укладених угод. Перевезення відходів здійснюватиметься відповідно до діючих норм і вимог безпеки при поводженні з відходами, в залежності від класів їх небезпеки. Комплекс заходів зі збору, тимчасового зберігання, розміщення та утилізації відходів, які виконуються на

лісосіках, забезпечуватиме дотримання санітарно-гігієнічних і природоохоронних норм,

а також з урахуванням усієї інформації, зауважень і пропозицій, що надійшли протягом строку громадського обговорення (звіт про громадське обговорення разом з таблицею повного, часткового врахування або обґрунтованого відхилення зауважень і пропозицій є невід'ємною частиною цього висновку), вважає допустимим/недопустимим провадження планованої діяльності з огляду на нижченаведене, а саме на те, що:

на підставі наведених у Звіті з ОВД оцінок впливів на компоненти довкілля (грунти та геологічне середовище, атмосферне повітря, водне середовище, рослинний і тваринний світ, природно-заповідний фонд, клімат і мікроклімат, соціальне та техногенне середовища) сукупний вплив планованої діяльності є допустимим;

за результатами аналізу звіту з оцінки впливу на довкілля встановлено, що основний вплив планованої діяльності очікується на атмосферне повітря, ґрунти, соціальне середовище, рослинний та тваринний світ. При виконанні екологічних умов, встановлених для планованої діяльності, зазначені впливи на компоненти довкілля можуть характеризуватись як екологічно допустимі.

Екологічні умови провадження планованої діяльності:

1. Для планованої діяльності встановлюються такі умови використання території та природних ресурсів під час виконання підготовчих і будівельних робіт, та провадження планованої діяльності:

– реалізацію планованої діяльності здійснювати відповідно до вимог Земельного кодексу України та Закону України «Про охорону земель»;

– підготовчі роботи проводити тільки після отримання лісорубного квитка;

– здійснювати розчищення місць під лісові склади та їх упорядження в межах виділених лісових ділянок;

– при реалізації планованої діяльності забезпечити проведення організаційно-господарських, агролісомеліоративних та технічних заходів захисту від селів та зсувів;

– у разі виявлення під час провадження планованої діяльності негативного впливу на ґрунтовий покрив (розвитку ерозійних та/чи зсувних процесів тощо), суцільні рубки головного користування на таких ділянках не здійснювати;

– забезпечувати захист земель від ерозії, виснаження, забруднення, засмічення, засолення, осолонцювання, підкислення, перезволоження, підтоплення, заростання бур'янами, чагарниками і дрібноліссям;

– для попередження виникнення ерозійних процесів в ґрунтах, місця проїзду агрегатних лісових машин укладати порубковими рештками (сучки, гілля, верхівки дерев, інші відходи, не віднесені до ліквіду з крони);

- здійснювати навантаження та вивезення деревини автомобілями з низьким тиском на ґрунт;
- реалізовувати заходи, визначені у Звіті з ОВД, спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на ґрунти;
 - вживати заходи із недопущення попадання відходів у ґрунт;
 - плановану діяльність, зокрема викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, здійснювати відповідно до Закону України «Про охорону атмосферного повітря»;
 - вживати заходи з метою мінімізації викиду забруднюючих речовин до атмосферного повітря при впровадженні діяльності;
 - здійснювати заходи щодо зменшення пилоутворення під час проведення планованої діяльності;
 - реалізацію планованої діяльності здійснювати відповідно до вимог Водного кодексу України;
 - здійснювати плановану діяльність у межах водоохоронних зон водних об'єктів з дотриманням Порядку визначення розмірів і меж водоохоронних зон та режиму ведення господарської діяльності в них, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.05.1996 № 486;
 - не здійснювати плановану діяльність у прибережно-захисних смугах водних об'єктів, а саме по обидва береги річок та навколо водойм уздовж урізу води (в меженний період) шириною для малих річок, струмків і потічків, а також ставків площею менш як 3,0 га – 25,0 м; для середніх річок, водосховищ на них, водойм, а також ставків площею понад 3,0 га – 50,0 м; для великих річок, водосховищ на них та озер – 100,0 м відповідно до вимог Водного кодексу України, в разі якщо крутизна схилів перевищує три градуси, мінімальна ширина прибережної захисної смуги подвоюється;
 - дотримуватись норм виділення лісових ділянок (смуг лісів) уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів відповідно до додатку 4 постанови Кабінету Міністрів України від 16.05.2007 № 733 «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок»;
 - не використовувати місце для влаштування навантажувально-розвантажувальних майданчиків у водоохоронній зоні водойм та на льоду;
 - поводження з господарсько-побутовими водами здійснювати на підставі договорів із спеціалізованими організаціями та у відповідності до чинного законодавства;
 - здійснювати плановану діяльність відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
 - здійснювати плановану діяльність відповідно до Законів України «Про тваринний світ», «Про рослинний світ»;
 - забезпечити дотримання «сезону тиші» у період з 1 квітня до 15 червня згідно з вимогами Закону України «Про тваринний світ»;

– здійснювати плановану діяльність відповідно до Закону України «Про природно-заповідний фонд», Положень про Проекти організації територій установ природно-заповідного фонду України, затверджених наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 06.07.2005 № 245, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 29.07.2005 за № 829/11109;

– здійснювати плановану діяльність відповідно до Закону України «Про екологічну мережу України»;

– здійснювати плановану діяльність відповідно до режиму охорони та використання територій, об'єктів екомережі;

– провадження планованої діяльності здійснювати з урахуванням об'єктів Смарагдової мережі (UA0000173 – Slovechanskyi Kriazh, UA0000348 – Irsha river valley in Zhytomyr region, UA0000172 – Drevlianskyi Nature Reserve), у відповідності до заборон та обмежень, встановлених для об'єктів та територій Смарагдової мережі;

– при здійсненні планованої діяльності в межах територій Смарагдової мережі забезпечити збереження видів флори і фауни, типів природних оселищ, включених до Резолюції 6, Резолюції 4 Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція);

– не здійснювати плановану діяльність на ділянках, які належать до типу середовища існування G3.E (заболочені хвойні ліси неморальної зони);

– виключити із фонду рубок головного користування усі виділи із природними оселищами (біотопами) Бернської Конвенції, що знаходяться в експлуатаційних лісах;

– не здійснювати суцільні рубки на ділянках, на яких виявлено рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України, природні оселища (біотопи), що охороняються у рамках Бернської Конвенції;

– здійснювати лише поступові рубки на ділянках, які належать до природних оселищ (біотопів) Бернської Конвенції;

– ділянки із виявленими місцезростаннями раритетних видів не включати у фонд головного користування;

– не здійснювати вирубування дерев, які мають виняткове значення для збереження біорізноманіття відповідно до наведених додатків, та визначати їх на місці спеціальними знаками;

– здійснювати плановану діяльність відповідно до Закону України «Про Червону книгу України»;

– не здійснювати суцільні рубки на ділянках, на яких виявлено види фауни і флори, які занесені до Червоної книги України;

– не дозволяється вирубування і пошкодження цінних, і рідкісних видів дерев та чагарників, занесених до Червоної книги України, насінників і плюсових дерев, а також дерев з гніздами рідкісних видів птахів, занесених до Червоної книги України, дуплястих та найстаріших дерев;

- виключити з фонду рубок головного користування ділянки, де виявлено місцезнаходження рідкісних видів флори та фауни;
- забезпечити поліпшення і збереження середовища перебування (зростання) видів тваринного та рослинного світу, занесених до Червоної книги України;
- забезпечити реалізацію заходів з охорони об'єктів Червоної книги України з урахуванням індивідуальних вимог щодо кожного з видів, а саме дотримання режиму збереження популяцій та заходи з охорони;
- створити охоронні ділянки у місцезростаннях рідкісних видів, їх популяцій та території навколо них; забезпечити виділення охоронних зон навколо гнізд птахів, занесених до Червоної книги України;
- передбачити компенсації за знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України (обрахунки повинна здійснювати відповідна наукова установа), а також за знищення чи погіршення середовища їх перебування (зростання) згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 07.11.2012 № 1030 «Про розмір компенсації за незаконне добування, знищення або пошкодження видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України, а також за знищення чи погіршення середовища їх перебування (зростання)»;
- включити до матеріалів лісовпорядкування під час проведення чергового базового чи безперервного лісовпорядкування інформацію про виявлені під час провадження планованої діяльності, післяпроектного моніторингу види флори та фауни, занесені до Червоної книги України, а також дані щодо проведення лісовідновлення на лісосіках рубок головного користування;
- реалізовувати заходи, визначені у Звіті з ОВД, спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного на об'єкти рослинного та тваринного світу;
- реалізацію планованої діяльності здійснювати відповідно до вимог Лісового кодексу України;
- рубки головного користування здійснювати у відповідності вимог Порядку спеціального використання лісових ресурсів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 761;
- не змінювати фонд рубок головного користування під час реалізації планованої діяльності;
- здійснювати плановану діяльність виключно в межах фонду рубок головного користування, наведеного в додатку до Звіту з ОВД;
- забезпечити дотримання Правил рубок головного користування, затверджених наказом Державного комітету лісового господарства України від 23.12.2009 № 364, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 26.01.2010 за № 85/17380;
- не проводити рубок головного користування на особливо захисних лісових ділянках;

– у межах захисних лісів проводити поступові рубки головного користування на площі понад 1,0 га, де згідно чинного законодавства можна проводити поступові рубки головного користування;

– не здійснювати плановану діяльність на ділянках фонду рубок головного користування в межах захисних лісів з повнотою насаджень 0,5 і менше;

– ширина лісосік, які відводяться для рубок головного користування, не повинна перевищувати 200 м, а лісосік суцільних вузьколісосічних рубок – 80 м;

– не здійснювати рубки у п'ятдесятиметровій зоні вздовж автомобільних і залізничних доріг державного значення;

– забезпечити проведення робіт способами і засобами, що не спричиняють ерозії ґрунту, негативного впливу на стан водойм та інших природних об'єктів;

– не здійснювати рубки на заболочених ділянках лісу;

– не проводити трелювання деревини по руслах річок і струмків (у тому числі тих, що пересихають);

– зупиняти трелювання деревини при сильному перезволоженні ґрунтів;

– здійснювати заготівлю та вивезення деревини тільки з використанням колісних та гужових засобів, повітряно-трелювальних установок;

– проводити чищення лісосік незалежно від виду рубки, від порубкових решток способами і в строки, визначені законодавством (крім спалювання);

– не здійснювати спалювання порубкових решток;

– забезпечувати збереження та не допускати пошкодження межових, кварталних, ділянкових стовпів, осушувальних мереж, меліоративних та інших споруд, розташованих на ділянках, відведених для користування;

– застосовувати під час проведення робіт системи рубок з урахуванням категорії лісів, лісорослинних умов, біологічних особливостей деревних порід, типу лісу, складу і вікової структури деревостанів, наявності та стану підросту господарсько-цінних порід, ступеня стійкості ґрунтів проти ерозії, стрімкості схилів та інших особливостей;

– під час проведення рубок застосовувати технології, які дають змогу максимально зберігати дерева, що не підлягають вирубуванню, підріст, підлісок, трав'яний покрив та ґрунти;

– забезпечувати збереження життєздатного підросту і молодняку господарсько-цінних порід під час проведення рубок;

– залишати щонайменше десять (п'ять у разі твердолистяних порід) великих дерев на гектарі на зрубках під час проведення рубок;

– зберігати на ділянці щонайменше 5,0 м³ мертвої деревини різного діаметру та стадії розкладу на 1,0 га для забезпечення ксилобіонтної фауни природним укриттям;

– забезпечувати збереження лісових ділянок, що мають ознаки належності до пралісів, квазіпралісів і природних лісів відповідно до «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів», затвердженої наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 18.05.2018 № 161, зареєстрованим у

Міністерстві юстиції України 11.06.2018 за № 707/32159, у тому числі не проводити рубки у межах лісових ділянок природного походження віком більше 120 років і площею більше 4,0 га;

- забезпечити безперешкодне надання інформації відповідно додатку 1 «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів» для подальшої ідентифікації таких територій;

- після закінчення лісозаготівель забезпечити приведення лісових ділянок у стан, придатний для використання за призначенням;

- не здійснювати лісовідновлення інтродукованими чужорідними видами деревних порід;

- здійснювати плановану діяльність відповідно до Законів України «Про охорону культурної спадщини» та «Про охорону археологічної спадщини»;

- якщо під час проведення робіт буде виявлено знахідку археологічного або історичного характеру, виконавець робіт зобов'язаний зупинити їхнє подальше ведення і протягом однієї доби повідомити про це відповідний орган охорони культурної спадщини. Роботи, що можуть призвести до руйнування, знищення чи пошкодження об'єктів культурної спадщини, проводяться тільки після повного дослідження цих об'єктів;

- не перевищувати показників виробничого шуму та вібрації на межі житлової забудови, та на межі санітарно-захисної зони, встановлених нормативно-правовими актами та санітарними нормами;

- вживати заходи щодо недопущення впродовж доби перевищень рівнів шуму, встановлених санітарними нормами;

- поводження з відходами здійснювати відповідно до вимог Закону України «Про відходи», документів дозвільного характеру у сфері поводження з відходами, в тому числі, з небезпечними;

- до початку реалізації діяльності забезпечити укладення договорів зі спеціалізованими організаціями щодо поводження з відходами;

- забезпечити влаштування місць тимчасового зберігання відходів відповідно до вимог законодавства;

- забезпечити ведення первинного поточного обліку кількості, типу і складу відходів, які утворюються на підприємстві та подавати щодо них статистичну звітність;

- забезпечити своєчасне вивезення на утилізацію відходів, які утворюються в період проведення робіт;

- не змішувати відходи, для утилізації яких в Україні існує відповідна технологія;

- встановити контейнери для зберігання відходів та мобільні (пересувні) санітарно-технічні прилади (біотуалети) із герметичними ємностями для збору рідких відходів з розрахунку на чисельність осіб залучених до виконання робіт з планованої діяльності;

- проводити заправку, мийку, техобслуговування, ремонт транспортних та вантажопідйомних механізмів, у тому числі регулярні профілактичні ремонти

для запобігання втрат паливо-мастильних матеріалів (далі – ПММ) у спеціально обладнаних місцях за межами території планованої діяльності;

– не використовувати техніку із підтіканням ПММ та перевищенням у відпрацьованих газах нормативно встановлених СО і СН;

– дотримуватись інших природоохоронних заходів, передбачених відповідними технологічними регламентами та Звітом з ОВД;

– призначити відповідальних осіб у сфері дотримання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища;

– здійснювати провадження планованої діяльності за умови наявності та з дотриманням усіх документів, у т. ч. документів дозвільного характеру, які з огляду на законодавство, регулюють зазначену діяльність;

– у разі здійснення суцільних санітарних рубок на площі понад 1 гектар, усіх суцільних санітарних рубок на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду забезпечити здійснення оцінки впливу на довкілля;

– у разі насадження лісу (крім лісовідновлювальних робіт) на площі понад 20 гектарів або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду чи в їх охоронних зонах на площі 5 гектарів і більше забезпечити здійснення оцінки впливу на довкілля;

– забезпечити здійснення оцінки впливу на довкілля у разі змін планованої діяльності, які підлягають оцінці впливу на довкілля відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 1010 «Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля».

2. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та усунення їх наслідків, а саме:

– припиняти будь-які роботи при виникненні нештатних ситуацій (аварія, несправність, несприятливі метеорологічні умови тощо) до приведення технологічного процесу в відповідність до регламентних умов;

– при виникненні аварійних та нештатних ситуацій характеристики кількісного та якісного впливу на компоненти довкілля, компенсаційні заходи визначаються в порядку до вимог діючих законодавчих норм та актів;

– забезпечити наявність чіткого регламенту та необхідної кількості засобів для локалізації та ліквідації, в повному обсязі, з метою мінімізації можливого негативного впливу на навколишнє природне середовище, будь-якої аварійної ситуації;

– забезпечувати дотримання пожежної безпеки на підприємстві, норм шуму та вібрації, вимог безпеки при боротьбі з лісовими пожежами відповідно до вимог Закону України «Про охорону праці» та Правил охорони праці для працівників лісового господарства та лісової промисловості, затверджених наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці

від 13.07.2005 № 119, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22.09.2005 за № 1084/11364;

- забезпечити дотримання Порядку організації охорони і захисту лісів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.05.2022 № 612;
- підтримувати у належному стані мережу лісгосподарських доріг протипожежного призначення;
- запобігати поширенню, виникненню хвороб рослин та тварин на території підприємства у порядку визначеному законодавством.

3. Для планованої діяльності встановлюються такі умови щодо зменшення транскордонного впливу планованої діяльності,* а саме:

- підстави для здійснення транскордонної оцінки впливу на довкілля відсутні.

4. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення таких компенсаційних заходів:**

- здійснювати оплату компенсаційних збитків при аварійних ситуаціях;
- проводити роботи з відновлення ґрунтів;
- своєчасно та у повному обсязі сплачувати обов'язкові екологічні платежі.

5. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із запобігання, уникнення, зменшення (пом'якшення), усунення, обмеження впливу планованої діяльності на довкілля, а саме:**

- здійснювати утримання території планованої діяльності в належному екологічному стані;
- забезпечувати збереження ключових біотопів і елементів біорізноманіття лісових екосистем при проведенні рубок;
- забезпечити проведення лісовідновлення на лісосіках рубок головного користування не пізніше ніж у наступні 2 роки після року рубки;
- не здійснювати лісовідновлення інтродукованими чужорідними видами деревних порід;
- проводити лісовідновлення переважно шляхом збереження підросту, сприяти природному поновленню з урахуванням місцевих лісорослинних умов;
- проводити штучне лісовідновлення на ділянках, де встановлена безуспішність природного лісовідновлення;
- під час проведення штучного лісовідновлення забезпечувати формування різнопорідних лісів у відповідності до типу лісорослинних умов;
- здійснювати організаційні, економічні, екологічні та інші заходи, спрямовані на раціональне використання та охорону земель, їх захист від шкідливого антропогенного впливу;
- забезпечувати охорону типових та унікальних природних комплексів і об'єктів, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, рослинних угруповань;

- вести роботи способами, які забезпечують збереження оздоровчих і захисних властивостей лісів, а також створюють сприятливі умови для охорони, захисту і відтворення типових та унікальних природних комплексів і об'єктів, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, сприяти формуванню екологічної мережі;

- забезпечити екологічну безпеку, раціональне використання природних ресурсів, додержання вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

6. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення післяпроектного моніторингу, а саме:**

- протягом року після завершення рубок на оцінених ділянках здійснити дослідження стану ґрунтів та активізації ерозійних процесів від провадження планованої діяльності;

- щорічно надавати до Міндовкілля квартално-видільний перелік ідентифікованих місць зростання, перебування видів тварин та рослин, занесених до Червоної книги України, на місці провадження планованої діяльності;

- щорічно протягом реалізації планованої діяльності здійснювати дослідження щодо впливу планової діяльності на види та оселища об'єктів Смарагдової мережі (інформацію надавати до Міндовкілля);

- забезпечити проведення роботи та безперешкодне надання інформації з метою проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів згідно з вимогами Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів, інформувати Міндовкілля щодо проведеної роботи щороку.

Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу разом з копіями протоколів лабораторних досліджень параметрів навколишнього середовища, що виконуються в рамках післяпроектного моніторингу чи інших матеріалів, що містять результати досліджень) подавати протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу, а також забезпечувати їх опублікування на власному вебсайті (у разі наявності) або направляти до органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазнати впливу планованої діяльності для публікації на їх вебсайтах. Моніторинг здійснюється щорічно протягом двох років з моменту початку провадження планованої діяльності.

Примітка: Якщо під час провадження господарської діяльності, буде виявлено значний негативний вплив цієї діяльності на життя і здоров'я населення чи довкілля та якщо такий вплив не був оцінений під час здійснення оцінки впливу на довкілля та/або істотно змінює результати оцінки впливу цієї діяльності на довкілля, рішення про провадження такої планованої діяльності за рішенням суду підлягає скасуванню, а діяльність - припиненню.

7. На суб'єкта господарювання покладається обов'язок із здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля на іншій стадії проєктування, а саме:**

– здійснення додаткової оцінки впливу на довкілля для планованої діяльності не передбачається в разі виконання екологічних умов.

Висновок з оцінки впливу на довкілля є обов'язковим для виконання. Екологічні умови, передбачені у цьому висновку, є обов'язковими.

Висновок з оцінки впливу на довкілля втрачає силу через п'ять років у разі, якщо не було прийнято рішення про провадження планованої діяльності.

**Директор Департаменту
екологічної оцінки**

М.О. Шимкус

Заступник Міністра

О.В. Крамаренко

Підготовлено:
Грицак О.А.
Ведмідь А.І.

* Якщо здійснювалася процедура оцінки транскордонного впливу.

** Якщо з оцінки впливу на довкілля впливає така необхідність.